BESLUT

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2019/1287

av den 26 juli 2019

om förlängning av förstärkt övervakning för Grekland

[delgivet med nr C(2019) 5900]

(Endast den grekiska texten är giltig)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 472/2013 av den 21 maj 2013 om förstärkning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater i euroområdet som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet ([1]), särskilt artikel 2.1, och

av följande skäl:

(1) Efter det att det ekonomiska biståndet från Europeiska stabilitetsmekanismen upphörde den 20 augusti 2018, aktiverades genom kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1192 ([2]) en förstärkt övervakning för Grekland under en period av sex månader, med början den 21 augusti 2018. Genom kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/338 ([3]) förlängdes övervakningen i ytterligare sex månader fr.o.m. den 21 februari 2019.

(2) Grekland har sedan 2010 fått ett betydande ekonomiskt bistånd, vilket har lett till att Greklands utestående skuld till medlemsstater i euroområdet, Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten och Europeiska stabilitetsmekanismen nu uppgår till totalt 243 700 miljoner euro. Grekland fick ekonomiskt stöd från sina europeiska partner på förmånliga villkor och särskilda åtgärder för att göra skuldsättningen mer hållbar antogs 2012 och återigen 2017 av Europeiska stabilitetsmekanismen. Den 22 juni 2018 nåddes en politisk överenskommelse i Eurogruppen om genomförandet av ytterligare åtgärder för att säkerställa en hållbar skuldsättning. Det handlade bl.a. om en förlängning av de vägda genomsnittliga löptiderna med ytterligare 10 år, anstånd med ränta och amorteringar med ytterligare 10 år samt genomförande av andra skuldlättnadsåtgärder. Två ytterligare åtgärder (avskaffandet av ökningen av räntemarginalen på den del av EFSF-programmet som finansierade återköp av statsobligationer från och med 2018, och återinförandet av överföringen av belopp motsvarande de vinster som nationella centralbanker i euroområdet gjort på sina innehav av grekiska statsobligationer inom ramen för överenskommelsen om finansiella nettotillgångar (ANFA) och värdepappersmarknadsprogrammet (SMP)) kan överenskommas inom Eurogruppen två gånger om året om rapporter från den förstärkta övervakningen visar att Grekland fullgör sina politiska åtaganden efter programperiodens slut. Aktiveringen av en första omgång politiskt villkorade skuldlättnadsåtgärder till ett värde av 970 miljoner euro genomfördes efter en överenskommelse i Eurogruppen i april 2019.

(3) Grekland har i Eurogruppen åtagit sig att fortsätta och fullfölja alla centrala reformer som antogs under Europeiska stabilitetsmekanismens stabilitetsstödprogram (nedan kallat *programmet*) och att slå vakt om målen med de viktiga reformer som antogs under detta program och dess föregångare. Grekland har även åtagit sig att genomföra särskilda insatser på det offentligfinansiella och finans-/strukturpolitiska området vad gäller social välfärd, finansiell stabilitet, arbets- och produktmarknader, privatisering och offentlig förvaltning. Dessa särskilda insatser, som beskrivs i en bilaga till Eurogruppens uttalande av den 22 juni 2018, kommer att göra det lättare att komma till rätta med Greklands alltför stora makroekonomiska obalanser och orsakerna, eller de potentiella orsakerna, till dess ekonomiska svårigheter.

([1]) EUT L 140, 27.5.2013, s. 1.
([2]) Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1192 av den 11 juli 2018 om aktivering av förstärkt övervakning för Grekland (EUT L 211, 22.8.2018, s. 1).
([3]) Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/338 av den 20 februari 2019 om förlängning av förstärkt övervakning för Grekland (EUT L 60, 28.2.2019, s. 17).

(4) Den 21 november 2018 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ([4]), rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Grekland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Den fördjupade granskningen ingick i 2019 års landsrapport för Grekland ([5]), som offentliggjordes den 27 februari 2019. Kommissionen konstaterade att även om Grekland har lyckats återställa sitt budgetsaldo och kraftigt minskat sitt bytesbalansunderskott, kvarstår de alltför stora makroekonomiska obalanser ([6]) som uppstod till följd av krisen. Det handlar om den höga offentliga skuldsättningen, den negativa finansiella nettoutlandsställningen, den stora andelen nödlidande lån i bankernas balansräkningar och den fortfarande höga arbetslösheten. Den offentliga skulden uppgick i slutet av 2018 närmare bestämt till 181,1 % av bruttonationalprodukten, vilket är den högsta nivån i unionen. Den finansiella nettoutlandsställningen på – 137,9 % av BNP 2018 är fortsatt mycket hög. Trots att underskottet i bytesbalansen har minskat avsevärt är minskningen fortfarande inte tillräcklig för att göra det möjligt att i tillfredsställande takt sänka den mycket höga finansiella nettoutlandsställningen till nivåer som kan anses betryggande. Även om arbetslösheten har fortsatt att minska från sin högsta nivå på 27,8 % 2013 låg den i mars 2019 fortfarande på 18,1 %. Långtidsarbetslösheten (11,9 % första kvartalet 2019) och ungdomsarbetslösheten (40,4 % i mars 2019) är fortfarande mycket höga.

(5) Rådet granskade det nationella reformprogrammet 2019 och stabilitetsprogrammet 2019 i ljuset av kommissionens fördjupade granskning och på grundval av kommissionens bedömning. Rådet rekommenderade ([7]) Grekland att vidta åtgärder 2019 och 2020 för att få till stånd en hållbar ekonomisk återhämtning och komma till rätta med de alltför stora makroekonomiska obalanserna genom att fortsätta och fullfölja reformer i enlighet med de åtaganden efter programperiodens slut som landet gjorde vid Eurogruppens möte den 22 juni 2018. Rådet rekommenderade även Grekland att inrikta sin investeringsrelaterade ekonomiska politik på vissa prioriterade områden för att lägga en stabil grund för tillväxt och samtidigt minska regionala skillnader och säkerställa social inkludering.

(6) Kommissionen offentliggjorde sin tredje bedömning inom ramen för den förstärkta övervakningen av Grekland ([8]) den 5 juni 2019. I bedömningen beskrivs Greklands framsteg med sina allmänna och specifika reformåtaganden. Slutsatsen är att Grekland har haft en förhållandevis bra start sedan programmet löpte ut i augusti 2018. Den reala tillväxten och skapandet av sysselsättning har upprätthållits och Grekland överträffade än en gång målet om ett primärt överskott 2018. Slutförandet, om än med en viss försening, av särskilda reformer som skulle ha genomförts före utgången av 2018 möjliggjorde ytterligare skuldlättnadsåtgärder i april 2019. Grekland har dessutom åter börjat få tillträde till marknaden och uppgraderats av kreditvärderingsinstitut. Takten i genomförandet av reformer har dock sjunkit de senaste månaderna och det är inte säkert att vissa åtgärder motsvarar de åtaganden som gjordes i Eurogruppen. I rapporten konstaterades även att det finns risker för uppnåendet av det överenskomna målet om ett primärt överskott. Grekland befinner sig därför vid ett viktigt vägskäl när det gäller vilka politiska val som måste göras för att åstadkomma en oavbruten och varaktig ekonomisk återhämtning.

(7) Även om banksektorn fortfarande är tillräckligt kapitaliserad försämrades kapitalställningen något under 2018 i ett läge med låg lönsamhet och svag tillgångskvalitet, samtidigt som uppskjuten skatt fortsätter att utgöra en ansenlig del av kärnprimärkapitalet. Banksektorn står fortfarande inför utmaningar, förbättringar sker långsamt och stora sårbarheter kvarstår. Det handlar om de stora stockarna nödlidande lån och den låga lönsamheten, samt om att de starka kopplingarna till staten finns kvar. Även om stocken nödlidande lån gradvis har minskat från som mest 107,2 miljarder euro i mars 2016 var den i slutet av 2018 fortfarande mycket hög på 81,8 miljarder euro eller 45,4 % av exponeringarna i balansräkningen. Grekland har de senaste åren antagit viktiga reformer och arbetet pågår med flera initiativ för att stärka resolutionsreglerna när det gäller nödlidande lån. Det krävs dock ytterligare ansträngningar för att snabbare minska andelen nödlidande exponeringar till hållbara nivåer och göra det möjligt för finansinstituten att fylla sin förmedlande och riskhanterande funktion.

(8) Trots framsteg de senaste åren står Grekland fortfarande inför stora utmaningar när det gäller företagsklimat och rättssystem. Grekland ligger fortfarande långt efter de bäst rankade länderna är det gäller de strukturella komponenter som ingår i ledande komparativa indikatorer (t.ex. den tid det tar att nå ett domstolsbeslut, avtalsefterlevnad, registrering av egendom, insolvensförfaranden etc.).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).
([5]) SWD(2019) 1007 final.
([6]) COM(2019) 150 final.
([7]) Rådets rekommendation av den 9 juli 2019 om Greklands nationella reformprogram 2019 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2019.
([8]) Europeiska kommissionen: Enhanced Surveillance Report – Greece, juni 2019, Institutional Paper 103, juni 2019.

(9) Efter att ha varit avskuret från upplåning på finansmarknaderna sedan 2010 återfick Grekland tillträdet till marknaden genom emissioner av statsobligationer från och med juli 2017. Efter en framgångsrik obligationsemission i januari 2019 vände sig Grekland återigen till kapitalmarknaderna i mars 2019 genom att emittera en tioårig statsobligation för första gången sedan 2010. I juli 2019 emitterade Grekland en sjuårig obligation som ska bidra till att återställa Greklands räntekurva och öka likviditeten på dess obligationsmarknad. Villkoren för Greklands upplåning är emellertid fortsatt känsliga i ett läge med externa ekonomiska risker och inhemska sårbarheter.

(10) Mot bakgrund av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att de villkor som motiverar förstärkt övervakning i enlighet med artikel 2 i förordning (EU) nr 472/2013 fortfarande råder. Framför allt står Grekland fortsatt inför risker avseende den finansiella stabiliteten som, om de förverkligas, skulle kunna medföra negativa spridningseffekter för andra medlemsstater i euroområdet. Om eventuella spridningseffekter förverkligas kan de uppstå indirekt genom att påverka investerarnas förtroende och därmed refinansieringskostnaderna för banker och andra medlemsstater i euroområdet.

(11) Därför måste Grekland på medellång sikt fortsätta att vidta åtgärder för att komma till rätta med orsakerna, eller de potentiella orsakerna, till svårigheterna och genomföra strukturreformer för att främja en stark och hållbar ekonomisk återhämtning i syfte att mildra de återstående effekterna av flera faktorer. Det handlar bl.a. om den allvarliga och utdragna lågkonjunkturen under krisen, storleken på Greklands skuldbörda, sårbarheterna inom dess finanssektor, de fortsatt relativt starka kopplingarna mellan den finansiella sektorn och de grekiska offentliga finanserna, bland annat genom statligt ägande, samt risken att allvarliga spänningar i dessa sektorer sprider sig till andra medlemsstater, samt euroområdets medlemsstaters exponering mot den grekiska staten.

(12) För att ta itu med återstående risker och övervaka de åtaganden som syftar till att åtgärda dessa, förefaller det nödvändigt och lämpligt att förlänga den förstärkta övervakningen av Grekland i enlighet med artikel 2.1 i förordning (EU) nr 472/2013.

(13) Grekland gavs möjlighet att ge sina synpunkter på kommissionens bedömning via en skrivelse som sändes den 16 juli 2019. I sitt svar den 19 juli 2019 anslöt sig Grekland i stort sett till kommissionens bedömning av de ekonomiska utmaningar som landet står inför och som är skälet till att den förstärkta övervakningen förlängs.

(14) Grekland kommer även framöver att få tekniskt stöd inom ramen för stödprogrammet för strukturreformer (som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/825 ([9])) till utformning och genomförande av reformer, inbegripet för att fortsätta och fullfölja viktiga reformer i enlighet med de politiska åtaganden som följs upp inom ramen för den förstärkta övervakningen.

(15) Kommissionen kommer i samband med den förstärkta övervakningen att ha ett nära samarbete med Europeiska stabilitetsmekanismen inom ramen för systemet för tidig varning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den period av förstärkt övervakning av Grekland i enlighet med artikel 2.1 i förordning (EU) nr 472/2013 som aktiverades genom genomförandebeslut (EU) 2018/1192 ska förlängas med ytterligare sex månader från och med den 21 augusti 2019.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/825 av den 17 maj 2017 om inrättande av stödprogrammet för strukturreformer för perioden 2017–2020 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 1305/2013 (EUT L 129, 19.5.2017, s. 1).

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 26 juli 2019.

På kommissionens vägnar
Pierre MOSCOVICI
Ledamot av kommissionen